

PRÁ POD RT!

**ryze
avantgardní
pravidelná
občas
rýpavá
tiskovina**

Puch místa

Úvodník ▲ Ondřej B. Vinš

Je vědecky dokázáno, že čichový vjem je nejsilnější spouštěč vzpomínek. Já nevím, jak vy, ale u mě to funguje stoprocentně. I po letech si dokážu vybavit vůni míst a v návaznosti na to vzpomínky a zážitky, které jsem si z nich odnesl. Onen pomyslný duch místa je pro mě tedy spojen nejen s lidmi, které tam potkávám, ale i s tím, jak mi dané místo utkvělo ve smyslové paměti.

Místa v Sobotce mají svou jedinečnou vůni. Půda Šrámkova domu, městské divadlo, kostel nebo cukrárna, to všechno jsou vjemy, které si obnovuju každý rok. Mám svůj čich rád, přestože mi občas zprostředkuje i vzpomínky nevítané, zapuzené dávno na periferii paměti. Výzkumy kognitivních vědců naznačují, že uplynulé dva roky měly neblahý vliv (mimo jiné) na naši paměť. Pojd'me si proto vyvolat staré vzpomínky. Nosy připravit!

Přeju vám zahájení léta přesně takové, jak si ho představujete.

Autor má nejradši vůni dřeva a libečku.

PROGRAM - NEDĚLE 3/7

8:30 kostel sv. Maří Magdaleny

Mše – slouží P. Václav Novák

10:00 Zahrada Šrámkova domu

Zahájení festivalu – oslava jednoho nejmenovaného soboteckého rodáka

11:00 Šrámkův dům

Úvodní kolečko recitační dílny – prezentace přivezených textů a rozdělení do pracovních skupin

11:30 Děkanství

Český ráj – vernisáž výstavy – černobílé i barevné snímky Luboše Patky

13:30 Náměstíčko u sv. Anny

Poetické odpoledne – procházka Sobotkou a dostaveňičko s poezií, divadlem a hudbou

16:00 Spořitelna

Musíš zapomenout na Johanna – vyvolávání duchů na vernisáži výstavy

17:00 Kostel sv. Maří Magdaleny

(vstupné 200 Kč)

GENIUS LOCI – ROD MÍSTA aneb Špásy Spásy – LITERÁCY Jiří ČÍM a HOSTÉ, Michael Pospíšil – koncert Barokní Muziky o vztahu Člověka a Místa

19:30 Sokolovna

(vstupné 150 Kč)

Klešice – Divadlo Na tahu a Nejhodnější medvídci – mezi něhou mládí a sarkasmem starých plenkerů?

22:00 Zahrada Šrámkova domu

(vstupné 200 Kč)

Za klavírem: Jan Burian a Zdeněk Dočekal – poezie a písně v momentálních náladách a improvizacích

Pizzerie Mařtal**Snídaně (7:30–10:00):**

Pražská šunka vod Kostí

Oběd (12:00–15:00):

Gulášová polévka

Uzená krkovic, bramborový knedlík, zelí

Zeleninové rizoto sypané parmazánem

Večeře (17:00–20:00):

Hovězí vývar s játrovou rýží

Smažený vepřový řízek, vařený brambor, kyselá okurka

Kuřecí směs se zeleninou, rýže

Špagety aglio olio e peperoncino

Vokýnko

Škvarková pomazánka

Jablečný štrúdl

Antonín Profous na plac!*

Jazykové okénko ▲ Antonín Profous

Sobotka (lid. v Sobotce, do Sobotky, soboteckej, Soboták), okr. město v sv. Čechách: 1287 Benessius de Wartenberch, possessor civitatis Sobunka(!), Sedl. z Liber Zdenkonis de Trebecz n. 171; 1322 super Kabalczie de Sobotka, Tab. vet. 66 č. 333; 1346 Ben. de Wartenberch dc. de Sobodka, - - Benessius de Sobotky, RB. IV, 652 a 690; 1352-99 decan. Hradist.: Sobotka, RDP. 84; 1542 (1497) Kost hrad.. mčko Sobotka, DZ. 3 L 29; 1541 na Kostí zámku.. na mčku Sobotcze, DZ. 1 B 12 n.; 1556 Kost zámek.. polovici města Sobotky..s pod. kost. W Sobotcze, DZ. 12 D 24.

Tato obec byla tak pojmenována buď podle toho, že při svém založení dostala právo na trhy v sobotu, ale o tom zápisu nemáme, anebo že se její první významný usedlík jmenoval Sobotka (1224–1250 sobotka, Nestr. Podl. 404 a 412; 1378 W. emit erga Marschonem pannicidam Sobotkam, Tom.Z. n. 142 č. 413; v. též velmi hojně příjm. Sobotka v Adr.).

*Následující text je v plném znění převzat z příručky *Místní jména v Čechách*.

Géniové v noci

Redakce se představuje

Marie Ferynová (*1993)

Detašovaná redaktorka. Marie je básnířka, knižní editorka a čerstvá kočičí máma ničící tradiční rodinu. Nejlépe je jí v Podolí, Jablonci nad Nisou či Čakovicích.

Jan Henyš (*1993)

Jan vystudoval bohemistiku a lingvistiku na FF UK a zabývá se doktorátem z druhé zmíněné. Během berlínského studijního pobytu rád tráví čas v parku Heinricha von Kleista, ale jen pokud je hezky a nekoušou ho mravenci. Mezi jeho nejoblíbenější dopravní prostředky patří vlaky, tramvaje a Google Street View.

Ondřej Chaloupecký (*1861)

Ondřej nedostudoval žurnalistiku. Pracoval ve fabrice, dělal uklízeče na základní škole, vyřezával kulisy v divadle, prodával knihy a nikde to neměl rád. Teď se živí cizím neštěstím a je to o něco lepší.

Vojtěch Jandera (*1999)

Vojtěch se momentálně snaží dokončit bakalářské studium bohemistiky na FF UK. Zajímá se o pivo a kulturu spojenou s výrobou a konzumací zmíněného nápoje. Rád po nocích prochází česká maloměsta, kde vyhledává atmosféru klasických čtyřkových osvěžoven.

Vojtěch Kouřil (*2001)

Vojta studuje češtinu a hudebku na PedF UK, na Sobotku jezdí za zážitky. Nemá rád větší skupiny lidí, ale tady je to výjimka. Má rád pražské Riegrovy sady v noci, zejména když je zima a prší, protože pak tam nikdo není.

Klára Krásenská (*1995)

Klárka dokončuje studium historických věd na KTF UK a bohemistiky na FF UK. Tu a tam publikuje básně, recenze, překlady. Rediguje. Ráda sbírá věci: větve, kameny, houby, byliny. Zajímá ji: život neviditelného, překryvy a průniky s viditelným, péče o les a o text. Její oblíbené místo není vidět: lesní cesta z Vrbětína do Jinošic, kde cesta je, ale les už není.

Laura Makovičková (*2002)

Polívka a pivo, to je Laury palivo. Je to společenský tvor, ale když už má lidí dost, obrací se na květiny. Ty totiž nenaštvou, ty maximálně nevykvetou. Ráda se

prochází po nočních Vinohradech, obzvlášť když za sebou má dlouhou směnu v baru.

Kateřina Prášilová (*1996)

Kateřina se už spoustu let plácá ve studiu bohemistiky, při čemž se ráda rozptyluje přeléváním pokojovek a koukáním z okna. S oblibou se vymlouvá na to, že amatérsky zkouší loutkové divadlo. Kateřinino oblíbené místo je domov, když se tam právě vrací nebo když ho opouští. Má dar pohybovat se v Benátkách bez mapy.

Eliška Rybová (*2001)

Eliška učí češtinu na základce, miluje pivo a ve volném čase se věnuje bakalářskému studiu bohemistiky na FFUK. Má ráda všechna místa, kde pivo teče proudem, a Sobotka je jejím místem vůbec nejoblíbenějším.

Martina Rybová (*ano, narodila se)

Martina je doktorandka slavistiky v Regensburgu. Baví ji rozhovory u piva v jakémkoli jazyce a kdekoli, kde jsou zrovna lidé, které má ráda.

Barbora Schneiderová (*1996)

Baru vystudovala novinařinu a divadelní vědu. Fascinuje ji zarputilost kvalitních novinářů, miluje kouzlo cirkusu, ráda o všem píše a mluví. Často jezdí dobíjet baterky na kodaňský břeh moře a do arabských zemí, ze kterých se vrací s batůžkem plným koření. Je samozvanou největší fanynkou Tygroo, za jejichž sobotecký návrat hodlá letos urputně bojovat.

Ondřej B. Vinš (*1991)

Ačkoli by ho to dřív nenapadlo, stal se z něj učitel na fildě a vlastně ho to dost baví. Píše dizertaci o černém humoru. Má rád antikvariáty, protože v nich na člověka knihy doslova dýchnou. Mimo urbánní prostory vyhledává les, kudy chodí, a obdivuje stromy.

„Copíci“ českého folku aneb Co dál s tradicí

Marie Ferynová ▲ glosa

Součástí letošní hudební dramaturgie Šrámkovy Sobotky jsou mj. hudebníci Michal Horák a Pavel Čadek. Společně s písničkářkou Blondýnou (vlastním jménem Eva Suková) tvoří poměrně výrazný kontrast ke jménům Jan Burian a Michal Němec (ústřední postava skupiny Jablkoň). Na jedné straně stojí žijící folkové legendy, na druhé pak ti, které samy anotace označují jako „novou generaci“, která nastoupila až po Tomáši Klusovi a dalších.

Záměrem tohoto textu však není zevrubná literárněhistorická studie českého písničkářství, ale spíše zamyšlení nad tím, jak se výše zmínění textově odlišují. Z tohoto důvodu si ovšem dovolím vynechat z následující komparace Michala Němce, neboť Jablkoň je skupina, která vybočuje z žánru folku podobně jako Už jsme doma z punku. Písně Jablkoně, především v začátcích, často texty vůbec neměly, případně se objevovalo scatování či zpěv ve smyšleném jazyce. Zato Burian je typem tvůrce, který ve svých skladbách dokáže být lyrikem, je schopen sžravé,

neprvoplánové společenské kritiky či břitké satiry. Lze ho tak přirovnat třeba k Jiřímu Dědečkovi, Palečkovi s Janíkem, Pavlu Dobešovi či k určité části tvorby Petra Skoumala.

Čadek a Horák jsou na tom zřetelně zcela jinak. Abychom se ale dostali k tomu, co vlastně v českém folku reprezentují, musím začít od jiného jména – a tím je Xindl X, vlastním jménem Ondřej Ládek. Tento autor svou tvorbu založil na poměrně solidní kytarové hře a promyšlených aranžích. V popředí však stojí jeho texty, které působí jako rychlá palba mnoha slovy, často s rapovou dikcí. První zkušenost autorky tohoto článku s Xindlem X je píseň *Mamut* ze záznamu jedné z mnoha hudebních soutěží. Zde ještě pod vlastním jménem Ládek deklamuje „jsem mamut, mamut, / mám úd“ – vůbec celá píseň je plná slovních hříček a jazykového humoru. Mezi dalšími lze uvést jeho hity *Anděl*, *Láska v housce* nebo *Chlast je nejlepší kuchař*. Množstvím veršů, zmíněným humorem a úderností dikce lze nalézt příbuznost například s Katem (název alba *Dezorient expres* mluví sám za sebe) a případně Janou Infeldovou (Jananas). Nicméně tito dva dokáží být v textech vážní, kontemplativní a ostrí, což bohužel není případ Xindla X, jeho kritické či reflexivní texty fungují spíše jako pohlazení, poplácání po zádech... až se autorce tohoto textu vkrádá do klávesnice slovní spojení „laskavý humor“, ovšem pro třetí tisíciletí.

Touto oklikou se konečně dostáváme k Čadkovi s Horákem. Tito, v textech mnohem více strozí než Xindl X, jsou součástí generace, již by šlo nazvat „pokáčovskou“. Už se ani nesnaží o intimní reflexi, angažovanou kritiku – a vlastně ani o cokoli jiného. Je to zkrátka jenom spotřební zábava na festivaly, fungující

na krátkých sloganech, mnohdy až buranském, sexistickém či misogynním humoru.

Jestliže Čadek svou tvorbu nazývá „cellofolk“, nabízí se při analýze textu mnohem příhodnější popis, stejně jako u Horáka – agrofolk, analogicky k agrorocku či agrometalu. Zdravíme skupiny Dymytry či Alkehol. Neplést však s žánrem aggrotech, který stojí na zcela jiných principech a v českém kontextu zatím nemá reprezentaci.

Jak jinak si ostatně lze vysvětlit píseň, kde se zpívá „já mám rád prsa“ – tato fráze se opakuje takřka celou skladbu, občasně je proložena bizarními a nesmyslnými příklady, například že se prsa dotýkají spojky (buďme rádi, že nikoli třeba klínového řemenu či přední poloosy). Nebo třeba skladbu, kde se rádoby vtipně a podpůrně popisuje život s Upovým syndromem (!). Tato píseň jen potvrzuje směr, jímž se hudba Čadka s Horákem ubírá. Jakkoli má být právě píseň *Mám Upův syndrom* (aut. Pavel Čadek) podpůrná, ostatně vznikla na objednávku „širší rodiny“ starající se právě o dítě s Downovým syndromem, vyznívá nakonec jako ableistická estráda prezentující stereotypy lidí s DS. Přitom právě v těchto případech za sebe konkrétní lidé z minoritních skupin mnohdy dovedou mluvit sami. V jiných písních se pro změnu setkáváme s „vtipně“ podávaným stalkingem, případně s verši zavánějícími incelstvím.

Vrátíme-li se na začátek a srovnáme jména, která se v hudební dramaturgii objevují, lze si tak při tom všem, co je v článku popsáno, klást jedinou otázku. PROČ?

Autorka půjde házet šutry do voken a je dva nechá doma trucovat.

Rehabilitace Anny Mackové

Raportáž ▲ Ondřej Chaloupecký

Program Šrámkovy Sobotky už druhý rok po sobě nezačal autorským čtením na zahradě Šolcárny, ale v atriu místní základní školy vernisází organizovanou společkem Přátelé Šolcova statku. Už loni během výstavy grafik Zdeňka Mlčocha jsem tuto změnu kvitoval. Včerejší vernisáž díla Anny Mackové ve mně pozitivní pocity probudila znovu.

Spolek v čele s Ivanem Kozlem odvádí profesionální, dramaturgicky promyšlenou práci. Návštěvníkům festivalu nabízí díla autorů spjatých s regionem místem narození, tvorbou nebo obojím jako v případě Anny Mackové, rodačky z nedalekých Studeňan.

Anna Macková je známá hlavně jako životní družka Josefa Váchala, organizátoři výstavy se ale pokusili ukázat Mackovou hlavně jako vynikající grafičku. Průřez jejím dílem návštěvníkům nabídli na pěti panelech. Macková na vystavených ex libris, novoročenkách, dřevorytech a monotypech zachytila místa z nedalekého okolí – Studeňany, Trosky, Mladou Boleslav – i místa vzdálenější.

Kozlovu úvodní řeč doplnili nejslavnější sobotecký bluesman Jiří Šlupka Svěrák a vždy okouzující Hana Kofránková recitací Váchalovy básně věnované Anně

Mackové. Jako milou vsuvku zařadila text Alfreda Strejčka (protože ona sama „se na domácí úkol vykašlala“) na téma sobotecký genius loci. „To jsem přece já, ta ze Sobotky. I to je genius loci.“

Závěrečná část vernisáže patřila jednateli Spolku českých bibliofilů Petru Tylínkovi. Tylínek dílo Mackové vysvětlil v kontextu autorčina života, vyvrátil některé často uváděné nepřesnosti a návštěvníkům vernisáže nabídl i zajímavé srovnání tvorby Mackové a Váchala a jejich rozdílný přístup při zvěčnění totožných míst. Jak už jsem napsal v úvodu, výstavy pořádané Přáteli Šolcova statku jsou pro mě víc než příjemným zahájením festivalu a už teď se těším, čím dílo do Sobotky přivezou příští rok. Letošek ale patří Anně Mackové – až do 9. července v atriu základní školy.

Autor snědl čedarovou pizzu a už nikdy nebude moct jíst.

Nenechme si z krajiny vyhnat ducha místa

Raportáž ▲ Vojtěch Jandera

Mnozí z návštěvníků Šrámkovy Sobotky si po svém příjezdu do městečka mohli všimnout poněkud tajemných plakátů na veřejných výlepových plochách obce. V záplavě reklamního materiálu a pozvánek na rozličné kulturní akce poněkud vyčnívají svou strohostí provedení a pro obecní nástěnky neobvyklým typem písma.

Soubor celkem pěti různých plakátů je dílem nesoucím název *Zachraňme ČR*, pocházejícím z ateliérů autorského kolektivu Ekobuňka Akademie výtvarných umění v Praze, jehož cílem je upozornit na rozpor obrazu české krajiny, prezentovaným textem státní hymny, a tristním stavem životního prostředí způsobeným klimatickou krizí. „Změňme hymnu nebo zastavme změnu klimatu,“ hlásá hned úvodní plakát, jenž se od ostatních odlišuje absencí fotografie v pozadí, namísto které na přítomné hledí pouze černá propast a z ní vystupující výzva v bílém provedení. A nelze než jí dát za pravdu.

Byť většinu území České republiky tvoří v dnešní době krajina kulturní (tj. krajina přetvořená působením člověka a jeho snahy o vytěžení přírodního bohatství), kulturní krajina zobrazená na zbylých čtyřech plakátech přichází o svůj svébytný ráz, o svůj genius loci. Nekonečné lány řepky, lesy zdecimované působením zplodin těžkého průmyslu, půda znehodnocená lpěním na zaostalé energetické infrastrukturu a nešetrné zemědělské produkci. Tady již voda po lučinách skutečně nehučí a bory nemají kde šumět – ráj přeměněný v pustinu. A nejde jen o skutečnost, že tento stav věcí nelze nazvat zemským rájem na pohled. Kulturní krajina je celkem tvořeným přírodou a člověkem zároveň. Byť příroda trpí, po čase je schopna na změny reagovat a najde si způsob, kterak se vypořádat s nastolenými problémy. Pokud se však přírodě bude zatápět stávajícím tempem, hrozí, že v ní zcela zanikne místo pro lidský element. Stane se z našeho pohledu zcela nehostinnou a nám nezbyde než hledět do temné propasti, kterou jsme my sami vytvořili.

Úvodní slovo k výstavě pronesené Zuzanou Štefkovou bylo strohé a k věci. Účastníkům akce byl krátce

vysvětlen záměr akce a pozadí jejího vzniku. Následně všichni přítomní dostali instrukce, kde jednotlivé plakáty najít. V Sobotce se nacházejí celkem na sedmi výlepových plochách. Čtyři z nich jsou k nalezení po cestě od nádraží k náměstí Míru, další pak v podloubí na zmíněném náměstí a zbylé dva na obecní ploše před budovou spořitelny a po cestě od Malého náměstí do ulice Na Šafrancích.

Poněkud partyzánská forma prezentace skrze výlepy ve veřejném prostranství se zdá býti vzhledem k účelu projektu naprosto legitimní. Kde jinde než ve veřejném prostoru by mělo umění upozorňovat na natolik závažná témata, jakými jsou devastace krajiny a klimatická krize? Kritizovat by se snad dalo jen malé množství různých verzí plakátů. Pokud se návštěvník bude snažit v Sobotce najít všechna místa výlepu, bude dost možná zklamán, když narazí dvakrát na stejné provedení plakátu. Vzhledem k tomu, že nešlo o projekt určený přímo pro festival Šrámkova Sobotka (původně cyklus fotografií Vlastenecká klimaagitka vznikl v reakci na otevřenou výzvu pražské galerie Artwall), jde ale pouze o drobnou výtku. Na závěr nezbyvá než dodat, že podobnou výzdobu by si zasloužila na svých výlepových plochách každá obec v republice. Nenechme si samozvanými exorcisty z řad kapitánů průmyslu vyhnat z kulturní krajiny genia loci!

Autor býval členem Strany zelených.

Báječný seznam věcí, díky kterým se nezabít

Reportáž ▲ Barbora Schneiderová

Soboteckého rodáka, pražského herce a osečanského zámeckého pána Dana Krejčíka vítá v sálu sokolovny už v první vteřině na jevišti mohutný potlesk. Na začátek inscenace o dospívání kluka vyrovnávajícího se s pokusy o sebevraždu vlastní matky je rozbouřená radost diváků minimálně podivuhodná. Tato situace představitelů jediné role na vteřinu rozhazuje a zároveň dává lidem uvyklým na potlesk až v závěru inscenace tušit, že tvar silně spoléhající na interakci s diváky bude mít první den soboteckého festivalu netušenou atmosféru.

Původní text dramatika Duncana Macmilliana, který vznikl ve spolupráci s komikem Jonnym Donahoeem, je podle obou inspirovaný „skutečnými i neskutečnými událostmi“. Společná úprava Krejčíkem a režisérem

Antonínem Staňkem je evidentní. Hlavní postava si navíc nechává Danovo jméno a k tomu hraní v „domácím“ prostředí značně ztěžuje možnost zcela oddělit soboteckého rodáka od dramatické postavy. Během monodramatu projde cestou od prvního matčina pokusu o sebevraždu v jeho 7 letech, kdy začíná psát onen seznam, až k vlastní dospělosti, v níž se začne děsit otázkou, zda je „vůbec schopný štěstí“. Ustavičný smích publika při kusu, v němž zaznívají intimní a bolestivé repliky jako „děti rodičů, kteří se pokusí o sebevraždu, často viní samy sebe“, je konsternující. Staňkova režie nicméně v průběhu inscenace buduje ambivalentní škálu pocitů, v níž se alespoň se střípkem může ztotožnit patrně každý, ať už pro něj v představovaném tvaru převažuje komičnost, nebo tragičnost. Nenásilně inscenace pracuje i s účastí diváků, představujících například učitele, otce nebo Danova budoucího manžela, do kterého se zamiluje na vysoké škole.

Jenže pro místní je Dan Danem, tvar je pro ně převážně komedií – zvláště když role učitelek či členů rodiny rozdává mezi lidi, které tu patrně potkával. Repliky, jež herec monodramatu nahazuje a potřebuje pro pokračování, si diváci upravují po svém, scény tu prodlouží, tu změní, tu nepochopí, že terapeutický „pes“ z ponožky by se neměl mít „bledě“, když má sedmiletého kluka vytáhnout ze smutku po skoro-smrti vlastní mámy. „Když je vám sedum, skoro ničemu nerozumíte,“ říká zmatený Dan představující malého kluka a já ani ve věku téměř o dvacet let pozdějším nerozumím bouřlivému jásoťu při intenzivním, intimním výkonu, při němž Danovi tečou slzy po tvářích.

Krejčík v podobných rolích vystupuje často, v Sobotce hrál od začátku kariéry poprvé. V poloze mladého muže (často bojujícího s vlastní orientací či identitou) vykresluje v závalu emocí extrémní situace, kterými umí diváka pohnout. Režie tentokrát sama pracuje i s komickými nebo roztomilými prvky. A člověka si získá právě přes všechny báječné věci, které sice člověka z klinické deprese nevyhlídí, ale ostatním pomoci mohou. Krejčík diváky nechává číst věci ze seznamu, sálem se opakovaně v různých intencích ozývá souhlasné „mmm“. Snad každý má pak nutně chuť vytvořit si seznam vlastní. Vůni čerstvě vypraného povlečení tam budeme mít patrně všichni.

Autorce Dan vymáchal ruku od nutelly v kelímku s pitím.

Vlčí jáma

Imprese ▲ Ondřej B. Vinš

Zahrada, centrální místo festivalu, byla v sobotní večer už požehnaně naplněna. Byl jsem příjemně naladěný ze skvělého divadla, takže mi ani tolik nevadilo, že jsem nestihl večeři v Maštali. Trochu mě však rozhodilo (a zdaleka jsem nebyl sám), když najednou začaly mizet stoly i lavice přímo pod nosem, některým i pod zadkem. Zcela chápu, že pro večerní promítání je nutná ohleduplnost, přece jen by však bylo bývalo lepší, kdyby to někdo předem oznámil do mikrofonu. Ale zase jsem si film podle románu Jarmily Glazarové vychutnal v tichu, doplňovaném pouze občas mile

a organicky promluvami z Vokýnka (Tousty!). To je pro mě ten pravý šrámkovský genius loci, kolorit připraveného a spontánního!

Lektorský úvod doc. Mravcové před filmem byl sice v něčem přínosný, podle mého názoru však příliš dlouhý. Obecně tradici povídání o díle ještě před tím, než dílo samotné uvidím, moc nechápu. Jsem asi příliš poznamenaný anglofonní novou kritikou, jež staví do popředí pouze text (v přeneseném smyslu tak můžeme chápat i film), a nikoli historické a biografické informace o životě autora a vzniku díla. Na druhou stranu jistě platí, že film, který byl natočen v Sobotce, si nějaký komentář zaslouží. Díky za to, že filmové promítání je nedílnou součástí festivalu, herecké mistrovství Jiřiny Šejbalové nikdy neomrzí. A věděli jste, že napsala tramskou kuchařku?

Autor to nevěděl.

Raport! jde s dobou!

Experiment ▲ Redakce prostřednictvím OpenAI

Následující text vznikl díky volně přístupnému rozhraní umělé inteligence (AI) ze stránky openai.com. Je lepší člověk, nebo neuronová síť? V poslední rubrice si neklademe za cíl odpovědět na tuto čím dál palčivější otázku, jen chceme prozkoumat možnosti a limity počítačem generovaných textů. První zadání znělo: napiš v češtině povídku o epickém souboji básníků Václava Šolce a Fráni Šrámka v kašně na náměstí v Sobotce. Výsledek je níže.

Básníci Václav Šolc a Fráňa Šrámek se utkali v epickém souboji v kašně na náměstí v Sobotce. Fráňa Šrámek byl první, kdo zaútočil, a Václav Šolc mu odpověděl veršem: „Proč tak spěcháš, Fráňo, vždyť ještě není čas.“ Fráňa Šrámek se na něj rozzlobil a zaútočil znovu, ale Václav Šolc ho opět porazil. Tentokrát veršem: „Nebud' hrubý, Fráňo, vždyť je to jen hra.“ Fráňa Šrámek se znovu rozzlobil, ale Václav Šolc ho opět porazil. A tak to šlo dál a dál, až Fráňa Šrámek konečně pochopil, že Václav Šolc je lepší básník.

RYZE AVANTGARDNÍ PRAVIDELNÁ OBČAS RÝPAVÁ TISKOVINA!

Redakce: Marie Ferynová, Jan Henyš, Ondřej Chaloupecký, Vojtěch Jandera, Vojtěch Kouřil, Klára Krásenská, Laura Makovičková, Kateřina Prášilová, Eliška Rybová, Martina Rybová, Barbora Schneiderová, Ondřej B. Vinš

Všechny fotografie tohoto obšťastníku s láskou fotografuje © Hana Pololáníková.

Vychází v Sobotce během 66. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka. Cena 15 Kč.

Vydává spolek SPLAVI,
U Studánky 5, 170 00 Praha 7,
IČ 26674122. MK ČR E 15812

Časopis *Raport!* vychází za finanční podpory Státního fondu kultury.

raport.redakce@gmail.com

CC BY-NC-ND 4.0